

Bruxelles, 31. srpnja 2025.
(OR. en)

11314/25
ADD 1

Međuinstitucijski predmet:
2025/0243 (NLE)

COPEN 201
DROIPEN 78
JAI 1041
ENV 705
RELEX 1010

POP RATNA BILJEŠKA

Od:	Glavna tajnica Europske komisije, potpisala direktorica Martine DEPREZ
Datum primitka:	29. srpnja 2025.
Za:	Thérèse BLANCHET, glavna tajnica Vijeća Europske unije
Br. dok. Kom.:	COM(2025) 433 annex
Predmet:	PRILOZI Prijedlogu odluke Vijeća o potpisivanju, u ime Europske unije, Konvencije Vijeća Europe o zaštiti okoliša putem kaznenog prava

Za delegacije se u prilogu nalazi dokument COM(2025) 433 annex.

Priloženo: COM(2025) 433 annex



EUROPSKA
KOMISIJA

Bruxelles, 29.7.2025.
COM(2025) 433 final

ANNEXES 1 to 2

PRILOZI

Prijedlogu odluke Vijeća

**o potpisivanju, u ime Europske unije, Konvencije Vijeća Europe o zaštiti okoliša putem
kaznenog prava**

134. sjednica Odbora ministara

(Luksemburg, 13. – 14. svibnja 2025.)

Konvencija Vijeća Europe o zaštiti okoliša putem kaznenog prava

PREAMBULA

Zemlje članice Vijeća Europe i druge potpisnice ove Konvencije,

Podsjećajući na Deklaraciju iz Reykjavíka, donesenu na 4. sastanku na vrhu šefova država i vlada Vijeća Europe (Reykjavík, 16. i 17. svibnja 2023.), u kojoj su šefovi država i vlada Vijeća Europe izjavili da su posvećeni intenziviranju svojeg rada u Vijeću Europe na aspektima okoliša koji se odnose na ljudska prava, utvrđivanju izazova za ljudska prava koji proizlaze iz tri krize koje pogađaju naš planet (onečišćenje, klimatske promjene i gubitak bioraznolikosti) te doprinosu razvoju zajedničkih odgovora na njih;

Podsjećajući na Konvenciju za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda (ETS br. 5, 1950.) i njezine protokole, Konvenciju o zaštiti europskih divljih vrsta i prirodnih staništa (ETS br. 104, 1979.) i Konvenciju Vijeća Europe o krajobrazu (ETS br. 176, 2000.);

Uzimajući u obzir Europsku konvenciju o izručenju (ETS br. 24, 1957.) i njezine protokole, Europsku konvenciju o uzajamnoj sudskoj pomoći u kaznenim stvarima (ETS br. 30, 1959.) i njezine protokole, Europsku konvenciju o međunarodnoj valjanosti kaznenih presuda (ETS br. 70, 1970.), Europsku konvenciju o prijenosu postupaka u kaznenim stvarima (ETS br. 73, 1972.), Kaznenopravnu konvenciju o korupciji (ETS br. 173, 1999.), Konvenciju o kibernetičkom kriminalu (ETS br. 185, 2001.) i njezine protokole te Konvenciju Vijeća Europe o pranju, traganju, privremenom oduzimanju i oduzimanju prihoda stečenoga kaznenim djelom i o financiranju terorizma (CETS br. 198, 2005.);

Uzimajući u obzir Konvenciju za zaštitu osoba glede automatizirane obrade osobnih podataka (ETS br. 108, 1981.) i Protokol o izmjeni Konvencije za zaštitu osoba glede automatizirane obrade osobnih podataka (CETS br. 223, 2018.);

Podsjećajući na sljedeće preporuke Odbora ministara državama članicama Vijeća Europe: Preporuku br. R (88) 18 o odgovornosti poduzeća s pravnom osobnošću za kaznena djela počinjena tijekom njihovih aktivnosti, Preporuku br. R (96) 8 o kaznenoj politici u Europi koja se mijenja, Preporuku Rec(2001)11 o vodećim načelima za borbu protiv organiziranog kriminala, Preporuku CM/Rec(2014)7 o zaštiti zviždača, Preporuku CM/Rec(2022)9 o zaštiti svjedoka i suradnika s pravosuđem te Preporuku CM/Rec(2022)20 o ljudskim pravima i zaštiti okoliša;

Podsjećajući na Rezoluciju (77) 28 Odbora ministara Vijeća Europe o doprinosu kaznenog prava zaštiti okoliša;

Podsjećajući na Rezoluciju 2398 (2021.) Parlamentarne skupštine Vijeća Europe i Preporuku 2213 (2021.) o rješavanju pitanja kaznene i građanske odgovornosti u kontekstu klimatskih promjena, Rezoluciju 2477 (2023.) i Preporuku 2246 (2023.) o utjecaju oružanih sukoba na okoliš i Preporuku 2272 (2024.) o uključivanju ljudskog prava na siguran, čist, zdrav i održiv okoliš u proces Reykjavík, u kojima se poziva na priznavanje ekocida, koji je već obuhvaćen pravom nekih država članica Vijeća Europe i o kojem se raspravlja na međunarodnoj razini;

Uzimajući u obzir sudsku praksu Europskog suda za ljudska prava kojom se utvrđuju važni standardi za zaštitu ljudskih prava i okoliša;

Imajući na umu Direktivu (EU) 2024/1203 Europskog parlamenta i Vijeća od 11. travnja 2024. o zaštiti okoliša putem kaznenog prava i zamjeni direktiva 2008/99/EZ i 2009/123/EZ;

Imajući na umu Okvirnu konvenciju Ujedinjenih naroda o promjeni klime (1992.) i Konvenciju o pristupu informacijama, sudjelovanju javnosti u odlučivanju i pristupu pravosuđu u pitanjima okoliša (1998.);

Imajući na umu Konvenciju Ujedinjenih naroda protiv transnacionalnog organiziranog kriminaliteta (2000.) i Konvenciju Ujedinjenih naroda protiv korupcije (2003.);

Imajući na umu Konvenciju o međunarodnoj trgovini ugroženim vrstama divljih životinja i biljaka (CITES) (1973.) i Konvenciju Ujedinjenih naroda o biološkoj raznolikosti (1992.);

Imajući na umu Međunarodnu konvenciju o sprečavanju onečišćenja s brodova (MARPOL, 1973.) i njezine protokole, Međunarodnu konvenciju o zaštiti ljudskih života na moru (Konvencija SOLAS, 1974.), Konvenciju Ujedinjenih naroda o pravu mora (UNCLOS, 1982.), Konvenciju o zaštiti i uporabi prekograničnih vodotoka i međunarodnih jezera (1992.) i Međunarodnu konvenciju iz Hong Konga o sigurnom i okolišno prihvatljivom recikliranju brodova (2009.);

Imajući na umu Konvenciju o fizičkoj zaštiti nuklearnog materijala i njezinu izmjenu (1979.), Konvenciju o dalekosežnom prekograničnom onečišćenju zraka (1979.), Montrealski protokol o tvarima koje oštećuju ozonski sloj (1987.), Baselsku konvenciju o nadzoru prekograničnog prometa opasnog otpada i njegovu odlaganju (1989.), Konvenciju o procjeni utjecaja na okoliš preko državnih granica (1991.), Konvenciju o nuklearnoj sigurnosti (1994.), Zajedničku konvenciju o sigurnosti zbrinjavanja istrošenog goriva i sigurnosti zbrinjavanja radioaktivnog otpada (1997.), Stockholmsku konvenciju o postojećim organskim onečišćujućim tvarima (2001.) i Minamatsku konvenciju o živi (2013.);

Podsjećajući na načela Deklaracije Konferencije Ujedinjenih naroda o ljudskom okolišu (1972.) i Deklaracije Ujedinjenih naroda iz Rija o okolišu i razvoju (1992.);

Podsjećajući na Pariški sporazum, donesen 12. prosinca 2015. na 21. konferenciji stranaka Okvirne konvencije Ujedinjenih naroda o klimatskim promjenama (COP 21) i otvoren za potpisivanje 22. travnja 2016., Klimatski pakt iz Glasgowa, donesen na konferenciji COP 26, ishod prvog globalnog pregleda stanja, donesen na konferenciji COP 28, i Globalni okvir za bioraznolikost iz Kunminga i Montreala, koji su stranke Konvencije Ujedinjenih naroda o biološkoj raznolikosti donijele 18. prosinca 2022.;

Podsjećajući na sljedeće rezolucije Opće skupštine Ujedinjenih naroda: A/RES/75/196 od 16. prosinca 2020. pod naslovom „Jačanje programa Ujedinjenih naroda za sprečavanje kriminala i kazneno pravosuđe, posebno njegova kapaciteta za tehničku suradnju”; A/RES/76/185 od 16. prosinca 2021. pod naslovom „Sprečavanje i suzbijanje kaznenih djela koja utječu na okoliš”; A/RES/76/300 od 28. srpnja 2022. pod naslovom „Ljudsko pravo na

čist, zdrav i održiv okoliš” i A/RES/77/325 od 25. kolovoza 2023. pod naslovom „Suzbijanje nezakonite trgovine divljim vrstama”;

Podsjećajući na sljedeće rezolucije Gospodarskog i socijalnog vijeća Ujedinjenih naroda: Rezoluciju 2013/40 od 25. srpnja 2013. o sprečavanju kriminala i kaznenopravnom odgovoru na nezakonitu trgovinu zaštićenim vrstama divlje faune i flore, Rezoluciju 2008/25 od 24. srpnja 2008. o međunarodnoj suradnji u sprečavanju i suzbijanju nezakonite međunarodne trgovine šumskim proizvodima, uključujući drvo, divlje vrste i druge šumske biološke resurse i Rezoluciju 1996/10 od 23. srpnja 1996. o ulozi kaznenog prava u zaštiti okoliša;

Podsjećajući na Deklaraciju iz Kyota o uspješnijem sprečavanju kriminala, kaznenom pravosuđu i vladavini prava te radu na ostvarenju ciljeva iz Programa održivog razvoja do 2030., donesenu na 14. kongresu Ujedinjenih naroda o sprečavanju kriminala i kaznenom pravosuđu održanom u Kyotu, u Japanu, od 7. do 12. ožujka 2021.;

Podsjećajući na sljedeće rezolucije Konferencije stranaka Konvencije Ujedinjenih naroda protiv transnacionalnog organiziranog kriminaliteta: Rezoluciju 11/3 iz listopada 2022. pod naslovom „Ishod zajedničke tematske rasprave Radne skupine vladinih stručnjaka za tehničku pomoć i Radne skupine za međunarodnu suradnju o primjeni Konvencije Ujedinjenih naroda protiv transnacionalnog organiziranog kriminaliteta za sprečavanje i borbu protiv transnacionalnog organiziranog kriminala koji utječe na okoliš”, Rezoluciju 31/1 iz svibnja 2022. Komisije za sprečavanje kriminala i kazneno pravosuđe pod naslovom „Jačanje međunarodnog pravnog okvira za međunarodnu suradnju radi sprečavanja i suzbijanja nezakonite trgovine divljim vrstama” te Rezoluciju 10/6 iz listopada 2020. pod naslovom „Sprečavanje i suzbijanje kaznenih djela koja utječu na okoliš obuhvaćenih područjem primjene Konvencije Ujedinjenih naroda protiv transnacionalnog organiziranog kriminala”;

Prepoznajući glavnu ulogu i odgovornost država u definiranju njihovih politika i strategija za sprečavanje i suzbijanje kaznenih djela protiv okoliša;

Uzimajući u obzir postojeća istraživanja o troškovima kaznenih djela protiv okoliša;

Potvrđujući da aktivnosti organiziranog kriminala protiv okoliša ometaju i potkopavaju djelovanje država u zaštiti okoliša, promicanju vladavine prava i postizanju održivog razvoja;

Prepoznajući da kaznena djela protiv okoliša negativno utječu na gospodarstva, javno zdravlje, sigurnost ljudi, sigurnost opskrbe hranom, sredstva za život i staništa;

Prepoznajući temeljnu ulogu djelotvorne međunarodne suradnje u sprečavanju i suzbijanju kaznenih djela protiv okoliša te u tu svrhu potvrđujući važnost sagledavanja, rješavanja i djelotvornog odgovora na međunarodne izazove i prepreke koji ometaju takvu suradnju;

Potvrđujući i važan doprinos drugih relevantnih dionika, uključujući privatni sektor, civilno društvo, nevladine organizacije, medije te akademsku i znanstvenu zajednicu, sprečavanju i suzbijanju kaznenih djela protiv okoliša;

Potvrđujući i da u području zaštite okoliša civilno društvo, uključujući nevladine organizacije za zaštitu okoliša, ima važnu ulogu u senzibiliziranju javnosti za pitanja okoliša te u sprečavanju i otkrivanju kaznenih djela protiv okoliša;

Prepoznajući važnost dužne pažnje pravnih osoba kako bi se osigurala zaštita okoliša i spriječila kaznena djela protiv okoliša;

Prepoznajući da kaznena djela protiv okoliša sve više imaju izvanteritorijalne učinke i da se javljaju u obliku međunarodne nezakonite trgovine, što, zajedno s ubrzanom degradacijom (klimatske promjene, gubitak bioraznolikosti, iscrpljivanje prirodnih resursa, uništavanje

staništa itd.), stvara potrebu za općim minimalnim standardima u kaznenom pravu u sklopu zajedničkog međunarodnog okvira koji se temelji na suradnji;

Prepoznajući da kaznena djela protiv okoliša mogu poprimiti brojne oblike koje zakonom treba jasno, djelotvorno i razmjerno utvrditi, definirati i kriminalizirati, uz potpuno poštovanje načela zakonitosti;

Prepoznajući da određena namjerna postupanja obuhvaćena ovom Konvencijom mogu prouzročiti posebno ozbiljnu štetu za okoliš i da bi ih trebalo smatrati posebno teškim kaznenim djelima,

sporazumjele su se kako slijedi:

Poglavlje I. – Svrha, područje primjene, definicije i nediskriminacija

Članak 1. – Svrha Konvencije

1. Svrha je ove Konvencije:
 - (a) djelotvorno sprečavati i suzbijati kaznena djela protiv okoliša;
 - (b) promicati i jačati nacionalnu i međunarodnu suradnju u borbi protiv kaznenih djela protiv okoliša;
 - (c) utvrditi minimalna pravila za usmjeravanje država u nacionalnom zakonodavstvu

te na taj način promicati i poboljšati zaštitu okoliša.

2. Kako bi se osiguralo da stranke djelotvorno provode odredbe ove Konvencije, u njoj se uspostavlja poseban mehanizam za praćenje.

Članak 2. – Područje primjene Konvencije

1. Ova se Konvencija primjenjuje na sprečavanje, otkrivanje, istragu, progon i sankcioniranje kaznenih djela utvrđenih u skladu s ovom Konvencijom.
2. Ova se Konvencija primjenjuje u vrijeme mira i u situacijama oružanog sukoba, rata ili okupacije.

Članak 3. – Definicije

Za potrebe ove Konvencije:

- (a) pojam „nezakonit” znači kršenje domaćeg prava, propisa, upravne odredbe ili odluke koje je donijelo nadležno tijelo s ciljem zaštite okoliša. Postupanje je nezakonito i ako se provodi na temelju odobrenja nadležnog tijela stranke, ako je takvo odobrenje dobiveno prijevarom, korupcijom, iznudom ili prisilom;
- (b) pojam „voda” znači sve kategorije površinskih voda, uključujući rijeke, jezera, prijelazne vode, obalne vode, sva tijela podzemnih voda i sve morske vode, uključujući oceane i mora;
- (c) pojam „ekosustav” znači dinamična cjelina zajednica biljaka, gljiva, životinja i mikroorganizama i njihova neživog okoliša koji zajedno čine funkcionalnu jedinicu. Uključuje stanišne tipove, staništa vrsta i populacije vrsta;
- (d) pojam „otpad” znači svaka tvar ili predmet koji posjednik odbacuje, namjerava odbaciti ili mora odbaciti.

Članak 4. – Načelo nediskriminacije

Stranke osiguravaju provedbu odredaba ove Konvencije bez diskriminacije na bilo kojoj osnovi kao što su spol, rasa, boja kože, jezik, dob, vjeroispovijest, političko ili bilo kakvo drugo uvjerenje, nacionalno ili socijalno podrijetlo, pripadnost nacionalnoj manjini, imovinsko stanje, rođenje, seksualna orijentacija, zdravstveno stanje, invaliditet ili drugi status.

Poglavlje II. – Integrirane politike i prikupljanje podataka

Članak 5. – Sveobuhvatne i koordinirane politike

1. Stranke poduzimaju potrebne zakonodavne ili druge mjere za donošenje i provedbu djelotvornih, sveobuhvatnih i koordiniranih politika koje uključuju odgovarajuće mjere za sprečavanje i suzbijanje počinjenja bilo kojeg kaznenog djela utvrđenog u skladu s ovom Konvencijom.
2. Stranke poduzimaju potrebne zakonodavne ili druge mjere za uspostavu odgovarajućih mehanizama za koordinaciju i suradnju na strateškoj i operativnoj razini među svim svojim nadležnim tijelima uključenima u sprečavanje i suzbijanje kaznenih djela utvrđenih u skladu s ovom Konvencijom. Takvi mehanizmi usmjereni su na:
 - (a) osiguravanje zajedničkog razumijevanja odnosa između izvršavanja kaznenopravnih i upravnih mjera, kao i donošenje zajedničkih prioriteta i praksi;
 - (b) razmjenu informacija u strateške i operativne svrhe u okviru nacionalnog prava, uključujući pravila o zaštiti podataka; i
 - (c) razmjenu najbolje prakse.
3. Stranke razmatraju imenovanje ili osnivanje jednog ili više službenih tijela odgovornih za koordinaciju, provedbu, praćenje i ocjenjivanje politika i mjera za sprečavanje i suzbijanje počinjenja bilo kojeg kaznenog djela utvrđenog u skladu s ovom Konvencijom, uzimajući u obzir svoje ustavne tradicije, pravne sustave i nacionalne okolnosti.
4. Svi relevantni akteri, kao što su vladine agencije, nacionalni, regionalni i lokalni parlamenti i tijela, uključujući sudstvo, javne tužitelje, agencije za izvršavanje zakonodavstva i, prema potrebi, nevladine organizacije i druge relevantne organizacije i subjekte, uključeni su u mjere koje se poduzimaju u skladu s ovim člankom.
5. Stranke razmatraju imenovanje specijaliziranih istražnih jedinica, tužitelja i sudaca za sprečavanje, istragu, kazneni progon i donošenje presuda o kaznenim djelima utvrđenima u skladu s ovom Konvencijom, uzimajući u obzir svoje ustavne tradicije, pravne sustave i nacionalne okolnosti te uz dužno poštovanje pravila kojima se uređuju status i funkcije pravnih stručnjaka.

Članak 6. – Nacionalna strategija

Stranke poduzimaju potrebne zakonodavne ili druge mjere za utvrđivanje i objavljivanje nacionalne strategije za sprečavanje i suzbijanje kaznenih djela utvrđenih u skladu s ovom Konvencijom, koja uključuje:

- (a) ciljeve i prioritete nacionalne politike u tom području;

- (b) uloge i odgovornosti nadležnih tijela;
- (c) potrebne resurse i način na koji će se podupirati specijalizacija stručnjaka za izvršavanje zakonodavstva;
- (d) pravila za redovitu procjenu ostvarivanja ciljeva takve nacionalne strategije; i
- (e) pomoć međunarodnih mreža koje se bave pitanjima koja su izravno povezana sa sprečavanjem i suzbijanjem kaznenih djela utvrđenih u skladu s ovom Konvencijom i povezanih povreda.

Članak 7. – Resursi

Stranke dodjeljuju odgovarajuće financijske i ljudske resurse za sprečavanje i suzbijanje počinjenja bilo kojeg kaznenog djela utvrđenog u skladu s ovom Konvencijom.

Članak 8. – Osposobljavanje stručnjaka

1. Stranke osiguravaju odgovarajuće i redovito multidisciplinarno, tehničko i pravno osposobljavanje relevantnih stručnjaka koji se bave sprečavanjem, otkrivanjem, istragom, progonom i donošenjem presuda o kaznenim djelima utvrđenima u skladu s ovom Konvencijom, uz dužno poštovanje pravila kojima se uređuju status i funkcije pravnih stručnjaka.
2. Stranke potiču uključivanje uputa o koordiniranoj višeagencijskoj suradnji u osposobljavanje iz stavka 1. ovog članka kako bi se omogućilo sveobuhvatno i primjereno postupanje s predmetima koji se odnose na kaznena djela utvrđena u skladu s ovom Konvencijom.

Članak 9. – Prikupljanje podataka i istraživanje

1. U svrhu provedbe ove Konvencije stranke se obvezuju:
 - (a) prikupljati relevantne statističke podatke u redovitim vremenskim razmacima o predmetima koji se odnose na kaznena djela utvrđena u skladu s ovom Konvencijom; i
 - (b) promicati istraživanja u području kaznenih djela protiv okoliša kako bi se proučili njihovi temeljni uzroci i učinci, učestalost i stope osuđivanosti, kao i djelotvornost mjera poduzetih za provedbu ove Konvencije.
2. Stranke Odboru stranaka iz članka 46. ove Konvencije dostavljaju informacije prikupljene u skladu s ovim člankom.
3. Stranke poduzimaju potrebne zakonodavne ili druge mjere kako bi osigurale da informacije prikupljene u skladu s ovim člankom budu dostupne javnosti.

Poglavlje III. – Prevencija

Članak 10. – Opće obveze

Stranke poduzimaju potrebne zakonodavne ili druge mjere kako bi spriječile da bilo koja fizička ili pravna osoba poćini bilo koje kazneno djelo utvrđeno u skladu s ovom Konvencijom, prema potrebi u suradnji s civilnim društvom i nevladinim organizacijama.

Članak 11. – Informiranje javnosti

1. Stranke poduzimaju potrebne mjere za promicanje ili organiziranje informativnih kampanja o sprečavanju i suzbijanju kaznenih djela protiv okoliša, prema potrebi u suradnji s civilnim društvom i nevladinim organizacijama.

2. Stranke poduzimaju potrebne mjere kako bi osigurale opsežnu diseminaciju informacija o dostupnim mjerama za sprečavanje kaznenih djela utvrđenih u skladu s ovom Konvencijom.

Poglavlje IV. – Materijalno kazneno pravo

Odjeljak 1. – Onečišćenje, proizvodi i tvari

Članak 12. – Kaznena djela povezana s nezakonitim onečišćenjem

Stranke poduzimaju potrebne zakonodavne mjere kako bi u skladu sa svojim domaćim pravom utvrdile kao kazneno djelo, ako je počinjeno nezakonito i s namjerom, ispuštanje, emisije ili unošenje količine materijala ili tvari, energije ili ionizirajućeg zračenja u zrak, tlo ili vodu, što uzrokuje ili bi moglo uzrokovati smrt ili ozbiljnu ozljedu osobe ili znatnu štetu za kakvoću zraka, tla ili vode, ili za životinje ili biljke.

Članak 13. – Kaznena djela povezana sa stavljanjem na tržište proizvoda koji krše zahtjeve povezane s okolišem

Stranke poduzimaju potrebne zakonodavne mjere kako bi u skladu sa svojim domaćim pravom utvrdile kao kazneno djelo, ako je počinjeno nezakonito i s namjerom, stavljanje na tržište, suprotno zabrani ili drugom zahtjevu čiji je cilj zaštita okoliša, proizvoda čija upotreba dovodi do ispuštanja, emisija ili unošenja količine materijala ili tvari, energije ili ionizirajućeg zračenja u zrak, tlo ili vodu, što uzrokuje ili bi moglo uzrokovati smrt ili ozbiljnu ozljedu osobe ili znatnu štetu za kakvoću zraka, tla ili vode, ili za životinje ili biljke zbog upotrebe proizvoda u većim razmjerima, odnosno u slučajevima kad više korisnika upotrebljava proizvode, bez obzira na njihov broj.

Članak 14. – Kaznena djela povezana s kemijskim tvarima

1. Stranke poduzimaju potrebne zakonodavne mjere kako bi u skladu sa svojim domaćim pravom utvrdile kao kazneno djelo, ako je počinjeno nezakonito i s namjerom, proizvodnju, stavljanje na tržište ili stavljanje na raspolaganje na tržištu, uvoz, izvoz ili upotrebu reguliranih kemijskih tvari, pojedinačno, u smjesama ili proizvodima, uključujući njihovo stavljanje u proizvode, ako je takvo postupanje zabranjeno u skladu s domaćim pravom čiji je cilj zaštita okoliša i koje uzrokuje ili bi moglo uzrokovati smrt ili ozbiljnu ozljedu osobe ili znatnu štetu za kakvoću zraka, tla ili vode, ili za životinje ili biljke.
2. Stranke mogu odlučiti koje će domaće odredbe biti obuhvaćene stavkom 1. ovog članka i o tome obavijestiti Tajništvo.

Članak 15. – Kaznena djela povezana s radioaktivnim materijalom ili tvarima

Stranke poduzimaju potrebne zakonodavne mjere kako bi u skladu sa svojim domaćim pravom utvrdile kao kazneno djelo, ako je počinjeno nezakonito i s namjerom, izradu, proizvodnju, preradu, rukovanje, upotrebu, držanje, skladištenje, prijevoz, uvoz, izvoz ili odlaganje radioaktivnog materijala ili tvari, ako takvo postupanje uzrokuje ili bi moglo uzrokovati smrt ili ozbiljnu ozljedu osobe ili znatnu štetu za kakvoću zraka, tla ili vode, ili za životinje ili biljke.

Članak 16. – Kaznena djela povezana sa živom

Stranke poduzimaju potrebne zakonodavne mjere kako bi u skladu sa svojim domaćim pravom utvrdile kao kazneno djelo, ako je počinjeno nezakonito i s namjerom, proizvodnju, upotrebu, skladištenje, uvoz ili izvoz žive, živinih spojeva i smjesa žive i proizvoda kojima je

dodana živa, ako takvo postupanje uzrokuje ili bi moglo uzrokovati smrt ili ozbiljnu ozljedu osobe ili znatnu štetu za kakvoću zraka, tla ili vode, ili za životinje ili biljke.

Članak 17. – Kaznena djela povezana s tvarima koje oštećuju ozonski sloj

Stranke poduzimaju potrebne zakonodavne mjere kako bi u skladu sa svojim domaćim pravom utvrdile kao kazneno djelo, ako je počinjeno nezakonito i s namjerom, proizvodnju, stavljanje na tržište, uvoz, izvoz, upotrebu ili ispuštanje tvari koje oštećuju ozonski sloj ili proizvodnju, stavljanje na tržište, uvoz ili izvoz proizvoda i opreme koji sadržavaju takve tvari ili o njima ovise.

Članak 18. – Kaznena djela povezana s fluoriranim stakleničkim plinovima

Stranke poduzimaju potrebne zakonodavne mjere kako bi u skladu sa svojim domaćim pravom utvrdile kao kazneno djelo, ako je počinjeno nezakonito i s namjerom, proizvodnju, stavljanje na tržište, uvoz, izvoz, upotrebu ili ispuštanje fluoriranih stakleničkih plinova ili stavljanje na tržište ili uvoz proizvoda i opreme koji sadržavaju takve plinove ili o njima ovise.

Odjeljak 2. – Otpad

Članak 19. – Kaznena djela povezana s nezakonitim prikupljanjem, obradom, prijevozom, oporabom, odlaganjem ili pošiljkama otpada

1. Stranke poduzimaju potrebne zakonodavne mjere kako bi u skladu sa svojim domaćim pravom utvrdile kao kazneno djelo, ako je počinjeno nezakonito i s namjerom, prikupljanje, obradu, prijevoz, oporabu ili odlaganje otpada, nadzor nad takvim postupcima i naknadno održavanje odlagališta, uključujući radnje koje poduzima trgovac ili posrednik (gospodarenje otpadom), ako se takvo postupanje:
 - (a) odnosi na opasni otpad kako je definiran u skladu s domaćim pravom i ako uključuje nezanemarlivu količinu; ili
 - (b) odnosi na drugi otpad osim onog iz stavka 1. točke (a) ovog članka i uzrokuje ili bi mogao uzrokovati smrt ili ozbiljnu ozljedu osobe ili znatnu štetu za kakvoću zraka, tla ili vode, ili za životinje ili biljke.
2. Stranke poduzimaju potrebne zakonodavne mjere kako bi u skladu sa svojim domaćim pravom utvrdile kao kazneno djelo, ako je počinjeno nezakonito i s namjerom, prekogranične pošiljke otpada, ako se takve pošiljke otpremaju u nezanemarlivoj količini, bilo u jednoj pošiljci bilo u nekoliko pošiljaka za koje se čini da su povezane.

Odjeljak 3. – Postrojenja

Članak 20. – Kaznena djela povezana s nezakonitim radom ili zatvaranjem postrojenja u kojem se obavlja opasna djelatnost

1. Stranke poduzimaju potrebne zakonodavne mjere kako bi u skladu sa svojim domaćim pravom utvrdile kao kazneno djelo, ako je počinjeno nezakonito i s namjerom, rad ili zatvaranje postrojenja u kojem se obavlja opasna djelatnost, ako takvo postupanje uzrokuje ili bi moglo uzrokovati smrt ili ozbiljnu ozljedu osobe ili znatnu štetu za kakvoću zraka, tla ili vode, ili za životinje ili biljke.
2. Stranke mogu odlučiti koje će domaće odredbe biti obuhvaćene stavkom 1. ovog članka i o tome obavijestiti Tajništvo.

Članak 21. – Kaznena djela povezana s nezakonitim radom ili zatvaranjem postrojenja koje uključuje opasne tvari

1. Stranke poduzimaju potrebne zakonodavne mjere kako bi u skladu sa svojim domaćim pravom utvrdile kao kazneno djelo, ako je počinjeno nezakonito i s namjerom, rad ili zatvaranje postrojenja u kojem se skladište ili upotrebljavaju opasne tvari ili smjese, ako takvo postupanje uzrokuje ili bi moglo uzrokovati smrt ili ozbiljnu ozljedu osobe ili znatnu štetu za kakvoću zraka, tla ili vode, ili za životinje ili biljke.
2. Stranke mogu odlučiti koje će domaće odredbe biti obuhvaćene stavkom 1. ovog članka i o tome obavijestiti Tajništvo.

Odjeljak 4. – Brodovi

Članak 22. – Kaznena djela povezana s nezakonitim recikliranjem brodova

Stranke poduzimaju potrebne zakonodavne mjere kako bi u skladu sa svojim domaćim pravom utvrdile kao kazneno djelo, ako je počinjeno nezakonito i s namjerom, propust vlasnika broda da ispuni primjenjive zahtjeve kojima se nalaže recikliranje broda u postrojenjima za recikliranje brodova koja ispunjavaju potrebne standarde zaštite okoliša.

Članak 23. – Kaznena djela povezana s ispuštanjem onečišćujućih tvari s brodova

Stranke poduzimaju potrebne zakonodavne mjere kako bi u skladu sa svojim domaćim pravom utvrdile kao kazneno djelo, ako je počinjeno nezakonito i s namjerom, ispuštanje onečišćujućih tvari s brodova, ako takvo postupanje uzrokuje ili bi moglo uzrokovati pogoršanje kvalitete vode ili štetu za morski okoliš.

Odjeljak 5. – Prirodni resursi

Članak 24. – Kaznena djela povezana s nezakonitim zahvaćanjem površinskih ili podzemnih voda

Stranke poduzimaju potrebne zakonodavne mjere kako bi u skladu sa svojim domaćim pravom utvrdile kao kazneno djelo, ako je počinjeno nezakonito i s namjerom, zahvaćanje površinskih ili podzemnih voda koje uzrokuje ili bi moglo uzrokovati znatnu štetu ekološkom stanju ili potencijalu tijela površinskih voda ili količinskom stanju podzemnih voda.

Članak 25. – Kaznena djela povezana s trgovanjem nezakonito posjećenim drvom

Stranke poduzimaju potrebne zakonodavne mjere kako bi u skladu sa svojim domaćim pravom utvrdile kao kazneno djelo, ako je počinjeno nezakonito i s namjerom, stavljanje na tržište nezakonito posjećenog drva ili proizvoda dobivenih od takvog drva, osim ako se postupanje odnosi na zanemarivu količinu.

Članak 26. – Kaznena djela povezana s nezakonitim rudarenjem

1. Stranke poduzimaju potrebne zakonodavne mjere kako bi u skladu sa svojim domaćim pravom utvrdile kao kazneno djelo, ako je počinjeno nezakonito i s namjerom, rudarske djelatnosti za koje je prema domaćem pravu potrebna procjena utjecaja na okoliš ili odgovarajući postupak zaštite okoliša, ako se takve aktivnosti provode bez okolišne dozvole za provedbu projekta propisane domaćim pravom i ako uzrokuju ili bi mogle uzrokovati smrt ili ozbiljnu ozljedu osobe ili znatnu štetu za kakvoću zraka, tla ili vode, ili za životinje ili biljke.
2. Stranke mogu odlučiti koje će domaće odredbe biti obuhvaćene stavkom 1. ovog članka i o tome obavijestiti Tajništvo.

Odjeljak 6. – Bioraznolikost

Članak 27. – Kaznena djela povezana s nezakonitim ubijanjem, uništavanjem, hvatanjem i posjedovanjem zaštićene divlje faune i flore

Stranke poduzimaju potrebne zakonodavne mjere kako bi u skladu sa svojim domaćim pravom utvrdile kao kazneno djelo, ako je počinjeno nezakonito i s namjerom, ubijanje, uništavanje, hvatanje ili posjedovanje jednog ili više primjeraka zaštićenih vrsta divlje faune i flore, uključujući uzimanje ili posjedovanje njihovih dijelova ili proizvoda, osim ako se postupanje odnosi na zanemarivu količinu takvih primjeraka, uzimajući u obzir, prema potrebi, stanje očuvanosti vrste.

Članak 28. – Kaznena djela povezana s nezakonitim trgovanjem zaštićenom divljom faunom i florom

1. Stranke poduzimaju potrebne zakonodavne mjere kako bi u skladu sa svojim domaćim pravom utvrdile kao kazneno djelo, ako je počinjeno nezakonito i s namjerom, prodaju ili nudenje na prodaju jednog ili više primjeraka zaštićenih vrsta divlje faune i flore ili njihovih dijelova ili proizvoda, osim kad se postupanje odnosi na zanemarivu količinu takvih primjeraka, uzimajući u obzir, prema potrebi, stanje očuvanosti vrste.
2. Stranke poduzimaju potrebne zakonodavne mjere kako bi u skladu sa svojim domaćim pravom utvrdile kao kazneno djelo, ako je počinjeno nezakonito i s namjerom, prekograničnu trgovinu primjercima zaštićenih vrsta divlje faune i flore ili njihovim dijelovima ili proizvodima, osim kad se postupanje odnosi na zanemarivu količinu takvih primjeraka, uzimajući u obzir, prema potrebi, stanje očuvanosti vrste.

Članak 29. – Kaznena djela povezana s nezakonitim pogoršanjem staništa unutar zaštićenog područja

1. Stranke poduzimaju potrebne zakonodavne mjere kako bi u skladu sa svojim domaćim pravom utvrdile kao kazneno djelo, ako je počinjeno nezakonito i s namjerom, pogoršanje staništa unutar zaštićenog područja ili uznemiravanje zaštićenih životinjskih vrsta unutar zaštićenog područja, kako je definirano nacionalnim pravom, ako je takvo pogoršanje ili uznemiravanje znatno.
2. Stranke mogu odlučiti koja će staništa unutar zaštićenog područja i zaštićene životinjske vrste biti obuhvaćeni stavkom 1. ovog članka i o tome obavijestiti Tajništvo.

Članak 30. – Kaznena djela povezana s invazivnim stranim vrstama

Stranke poduzimaju potrebne zakonodavne mjere kako bi u skladu sa svojim domaćim pravom utvrdile kao kazneno djelo, ako je počinjeno nezakonito i s namjerom, unošenje na državno područje, stavljanje na tržište, držanje, uzgoj, prijevoz, upotrebu, razmjenu, dopuštanje razmnožavanja, rasta ili kultiviranja, puštanje u okoliš ili širenje invazivnih stranih vrsta koje su u domaćem pravu definirane kao vrste koje predstavljaju prijetnju okolišu, ako takvo postupanje uzrokuje ili bi moglo uzrokovati smrt ili ozbiljnu ozljedu osobe ili znatnu štetu za kakvoću zraka, tla ili vode, ili za životinje ili biljke.

Odjeljak 7. – Posebno teško kazneno djelo

Članak 31. – Posebno teško kazneno djelo

Stranke poduzimaju potrebne zakonodavne mjere kako bi kao posebno teško kazneno djelo utvrdile bilo koje kazneno djelo utvrđeno u skladu s ovom Konvencijom, ako je počinjeno s

namjerom i ako uništava ili uzrokuje nepopravljivu, opsežnu i znatnu štetu ili dugotrajnu, opsežnu i znatnu štetu ekosustavu znatne veličine ili okolišne vrijednosti, staništu unutar zaštićenog područja ili kvaliteti zraka, tla ili vode.

Odjeljak 8. – Opće odredbe kaznenog prava

Članak 32. – Poticanje, pomaganje i pokušaj

1. Stranke poduzimaju potrebne zakonodavne ili druge mjere kako bi utvrdile kao kazneno djelo, ako je počinjeno nezakonito i s namjerom, poticanje na počinjenje kaznenih djela ili pomaganje u počinjenju kaznenih djela utvrđenih u skladu s ovom Konvencijom.
2. Stranke poduzimaju potrebne zakonodavne ili druge mjere kako bi utvrdile kao kazneno djelo, ako je počinjeno nezakonito i s namjerom, pokušaje počinjenja kaznenih djela utvrđenih u skladu s člancima od 12. do 21., od 23. do 25., člankom 28. stavkom 2. i člankom 30. ove Konvencije.
3. Stranke razmatraju poduzimanje potrebnih zakonodavnih ili drugih mjera kako bi utvrdile kao kazneno djelo, ako je počinjeno nezakonito i s namjerom, pokušaje počinjenja kaznenih djela utvrđenih u skladu s člankom 27. i člankom 28. stavkom 1. ove Konvencije.

Članak 33. – Nadležnost

1. Stranke poduzimaju potrebne zakonodavne mjere kako bi uspostavile nadležnost nad bilo kojim kaznenim djelom utvrđenim u skladu s ovom Konvencijom, ako je kazneno djelo počinjeno:
 - (a) na njihovu državnom području;
 - (b) na brodu koji plovi pod njihovom zastavom;
 - (c) u zrakoplovu registriranom prema njihovim zakonima; ili
 - (d) od strane njihovog državljanina.
2. Stranke razmatraju poduzimanje potrebnih zakonodavnih ili drugih mjera kako bi uspostavile nadležnost nad bilo kojim kaznenim djelom utvrđenim u skladu s ovom Konvencijom, ako je kazneno djelo počinjeno protiv njihovog državljanina.
3. Stranke poduzimaju potrebne zakonodavne mjere kako bi uspostavile nadležnost nad bilo kojim kaznenim djelom utvrđenim u skladu s ovom Konvencijom, ako se navodni počinitelj kaznenog djela nalazi na njihovu državnom području i ne može biti izručen drugoj državi isključivo na temelju svojeg državljanstva.
4. Ako više stranaka smatra da ima nadležnost nad navodnim kaznenim djelom utvrđenim u skladu s ovom Konvencijom, dotične se stranke prema potrebi međusobno savjetuju radi utvrđivanja najprikladnije nadležnosti za kazneni progon.
5. Ne dovodeći u pitanje opća pravila međunarodnog prava, ova Konvencija ne isključuje kaznenu nadležnost koju stranka izvršava u skladu sa svojim domaćim pravom.

Članak 34. – Odgovornost pravnih osoba

1. Stranke poduzimaju potrebne zakonodavne mjere kako bi osigurale da se pravne osobe mogu smatrati odgovornima za kaznena djela utvrđena u skladu s ovom Konvencijom, ako ih je u njihovu korist počinila fizička osoba koja je djelovala

samostalno ili kao dio tijela te pravne osobe, koja ima vodeći položaj unutar te pravne osobe, na temelju:

- (a) ovlasti za zastupanje pravne osobe;
 - (b) ovlasti za donošenje odluka u ime pravne osobe; ili
 - (c) ovlasti za provođenje kontrole unutar pravne osobe.
2. Osim slučajeva iz stavka 1. ovog članka, stranke poduzimaju potrebne zakonodavne mjere kako bi osigurale da se pravna osoba može smatrati odgovornom ako je zbog toga što fizička osoba iz stavka 1. ovog članka nije provela nadzor ili kontrolu bilo moguće da fizička osoba koja je pod nadležnošću te pravne osobe u njezinu korist počinila kazneno djelo utvrđeno u skladu s ovom Konvencijom.
3. Ovisno o pravnim načelima stranke odgovornost pravne osobe može biti kaznenopravna, građanskopravna ili upravna.
4. Takva odgovornost ne dovodi u pitanje kaznenu odgovornost fizičke osobe koja je počinila kazneno djelo.

Članak 35. – Sankcije i mjere

1. Stranke poduzimaju potrebne zakonodavne ili druge mjere kako bi osigurale da su kaznena djela utvrđena u skladu s ovom Konvencijom koja počine fizičke osobe kažnjiva djelotvornim, proporcionalnim i odvraćajućim sankcijama koje uzimaju u obzir njihovu težinu. Sankcije uključuju kazne zatvora, a mogu uključivati i novčane sankcije.
2. Stranke poduzimaju potrebne zakonodavne mjere kako bi osigurale da se na pravne osobe koje se smatraju odgovornima u skladu s člankom 34. primjenjuju djelotvorne, proporcionalne i odvraćajuće sankcije koje uključuju kaznene ili nekaznene novčane kazne, a mogu uključivati i druge sankcije kao što su:
- (a) zabrana obavljanja komercijalne djelatnosti;
 - (b) ukidanje prava na javne naknade ili pomoć;
 - (c) isključenje iz pristupa javnom financiranju, uključujući postupke javne nabave, bespovratna sredstva i koncesije te oduzimanje dozvola i ovlaštenja;
 - (d) određivanje sudske nadzora;
 - (e) sudski nalog za likvidaciju;
 - (f) privremeno ukidanje, oduzimanje i poništavanje dozvola i odobrenja za obavljanje djelatnosti koje su dovele do relevantnog kaznenog djela;
 - (g) ako postoji javni interes, objava cijele sudske odluke povezane s kaznenim djelom protiv okoliša ili njezina dijela, ne dovodeći u pitanje pravila o privatnosti ili zaštiti podataka; ili
 - (h) obveza uspostave programa dužne pažnje za poboljšanje usklađenosti sa standardima zaštite okoliša.
3. Stranke u najvećoj mogućoj mjeri u okviru svojih nacionalnih pravnih sustava donose zakonodavne i druge mjere koje su potrebne kako bi se omogućilo zamrzavanje, zapljena i oduzimanje:

- (a) predmeta, odnosno svake imovine koja se na bilo koji način koristila ili namjeravala koristiti, u cijelosti ili djelomično, za počinjenje jednog ili više kaznenih djela utvrđenih u skladu s ovom Konvencijom; i
 - (b) imovinske koristi stečene kaznenim djelima utvrđenima u skladu s ovom Konvencijom ili imovine čija vrijednost odgovara takvoj imovinskoj koristi.
4. Stranke razmatraju poduzimanje potrebnih zakonodavnih i drugih mjera u skladu sa svojim domaćim pravom kako bi se u sankcije i mjere koje se primjenjuju na fizičke i pravne osobe uključila obnova okoliša, u skladu sa sljedećim odredbama:
- (a) nadležno tijelo može pod određenim uvjetima naložiti obnovu okoliša za kazneno djelo utvrđeno u skladu s ovom Konvencijom; i
 - (b) nadležno tijelo u slučaju neizvršenog naloga za obnovu okoliša može narediti njegovo izvršenje na teret osobe na koju se nalog odnosi ili, umjesto toga ili dodatno, toj osobi izreći druge kaznene ili nekaznene sankcije.

Članak 36. – Otegotne okolnosti

1. Stranke poduzimaju potrebne zakonodavne mjere kako bi osigurale da se jedna ili više sljedećih okolnosti, ako same po sebi nisu sastavni dio kaznenog djela, mogu u skladu s odgovarajućim odredbama domaćeg prava uzeti u obzir kao otegotne okolnosti pri određivanju sankcija za kaznena djela utvrđena u skladu s ovom Konvencijom, odnosno ako je:
- (a) kazneno djelo prouzročilo ozbiljnu i opsežnu, ozbiljnu i dugoročnu ili ozbiljnu i nepopravljivu štetu ekosustavu;
 - (b) kazneno djelo počinjeno u okviru zločinačke organizacije;
 - (c) kazneno djelo uključivalo upotrebu lažnih ili krivotvorenih isprava od strane počinitelja;
 - (d) kazneno djelo počinio jedan ili više javnih službenika pri obavljanju svojih dužnosti;
 - (e) počinitelj prethodno pravomoćno osuđen za kaznena djela utvrđena u skladu s ovom Konvencijom; ili
 - (f) kaznenim djelom ostvarena ili se trebala ostvariti znatna financijska korist ili se trebalo izbjeći znatne troškove, izravno ili neizravno, u mjeri u kojoj se takva korist ili troškovi mogu utvrditi.
2. Otegotna okolnost iz stavka 1. točke (a) ovog članka ne primjenjuje se na kazneno djelo iz članka 31. ove Konvencije.

Članak 37. – Prethodne presude koje je donijela druga stranka

Stranke razmatraju poduzimanje potrebnih zakonodavnih mjera kako bi osigurale da se pri određivanju sankcija mogu uzeti u obzir konačne presude koje je donijela druga stranka u vezi s kaznenim djelima utvrđenima u skladu s ovom Konvencijom.

Poglavlje V. – Istraga, kazneni progon i postupovno pravo

Članak 38. – Pokretanje i nastavak postupka

Stranke poduzimaju potrebne zakonodavne mjere kako bi osigurale da istraga ili progon kaznenih djela utvrđenih u skladu s ovom Konvencijom ne ovisi o pritužbi i da se postupak može nastaviti čak i ako se pritužba povuče.

Članak 39. – Pravo na sudjelovanje u postupku

Stranke razmatraju poduzimanje potrebnih zakonodavnih i drugih mjera u skladu sa svojim domaćim pravom kako bi se osobama koje imaju dovoljan interes ili se pozivaju na povredu prava, kao i nevladinim organizacijama za zaštitu okoliša, dalo pravo na sudjelovanje u kaznenim postupcima koji se odnose na kaznena djela utvrđena u skladu s ovom Konvencijom, u mjeri u kojoj se domaćim pravnim sustavima stranaka tim osobama i organizacijama dodjeljuju postupovna prava u postupcima koji se odnose na druga kaznena djela, primjerice kao građanskopravna stranka.

Poglavlje VI. – Međunarodna suradnja

Članak 40. – Međunarodna suradnja u kaznenim stvarima

1. Stranke međusobno surađuju, u najvećoj mogućoj mjeri, u skladu s odredbama ove Konvencije i kroz primjenu odgovarajućih međunarodnih i regionalnih instrumenata o suradnji u kaznenim stvarima i dogovora postignutih na temelju jedinstvenog ili recipročnog zakonodavstva i unutarnjih zakona u svrhu:
 - (a) sprečavanja, suzbijanja i progona kaznenih djela utvrđenih u skladu s ovom Konvencijom, uključujući zamrzavanje, zapljenu i oduzimanje;
 - (b) zaštite i pružanja pomoći svjedocima i osobama koje prijavljuju kaznena djela utvrđena u skladu s ovom Konvencijom i surađuju s pravosuđem;
 - (c) istraga ili postupaka koji se odnose na kaznena djela utvrđena u skladu s ovom Konvencijom; i
 - (d) izvršenja relevantnih kaznenih presuda koje su donijela pravosudna tijela stranaka.
2. Ako stranka koja izručenje ili uzajamnu pravnu pomoć u kaznenim stvarima uvjetuje postojanjem ugovora zaprimi zahtjev za izručenje ili pravnu pomoć u kaznenim stvarima od stranke s kojom nije sklopila takav ugovor, ona može, uz puno poštovanje svojih obveza prema međunarodnom pravu i podložno uvjetima utvrđenima u domaćem pravu stranke kojoj je zahtjev podnesen, smatrati ovu Konvenciju pravnom osnovom za izručenje ili uzajamnu pravnu pomoć u kaznenim stvarima u pogledu kaznenih djela utvrđenih u skladu s ovom Konvencijom i u tu svrhu može *mutatis mutandis* primjenjivati članke 16. i 18. Konvencije Ujedinjenih naroda protiv transnacionalnoga organiziranog kriminaliteta.

Članak 41. – Informacije

1. Stranka može, u granicama svojeg unutarnjeg prava, bez prethodnog zahtjeva drugoj stranci proslijediti informacije dobivene tijekom vlastitih istraga ako smatra da bi otkrivanje takvih informacija moglo pomoći toj stranci u sprečavanju kaznenih djela utvrđenih u skladu s ovom Konvencijom ili u pokretanju ili provođenju istraga ili postupaka koji se odnose na takva kaznena djela, ili da bi otkrivanje takvih informacija moglo dovesti do zahtjeva te stranke za suradnju u skladu s člankom 40. ove Konvencije.
2. Stranka koja primi bilo kakve informacije u skladu sa stavkom 1. ovog članka dostavlja ih svojim nadležnim tijelima kako bi se mogao pokrenuti postupak ako se te informacije smatraju korisnima ili kako bi ih se uzelo u obzir u relevantnom građanskopravnom i kaznenom postupku.

3. Stranka koja pruža informacije u skladu sa svojim nacionalnim pravom može odrediti uvjete pod kojima će stranka koja ih prima koristiti. Stranka koja prima informacije obvezana je tim uvjetima.

Članak 42. – Zaštita podataka

Svaki prijenos osobnih podataka od strane stranke u skladu s člancima 40. i 41. ove Konvencije može se izvršiti samo ako su ispunjeni uvjeti utvrđeni u primjenjivom zakonodavstvu i međunarodnim sporazumima kojima se uređuje zaštita osobnih podataka.

Poglavlje VII. – Zaštitne mjere

Članak 43. – Položaj žrtava u kaznenim istragama i postupcima

1. Stranke u skladu sa svojim domaćim pravom poduzimaju potrebne zakonodavne i druge mjere za zaštitu prava i interesa žrtava u svim fazama kaznene istrage i postupka na sljedeći način:
 - (a) obavješćuju ih o njihovim pravima i službama koje su im na raspolaganju te, na zahtjev, o daljnjem postupanju u vezi s njihovom pritužbom, podignutim optužnicama i statusu kaznenog postupka, osim ako bi u iznimnim slučajevima takva obavijest mogla negativno utjecati na pravilno vođenje predmeta, kao i na njihovu ulogu u predmetu i ishod predmeta;
 - (b) omogućuju im, na način koji je u skladu s postupovnim pravilima domaćeg prava, da budu saslušane, da podnesu dokaze i da odaberu kako će iznijeti svoje viđenje, potrebe i probleme te da se oni uzmu u obzir, izravno ili putem posrednika;
 - (c) pružaju im odgovarajuće usluge potpore kako bi njihova prava i interesi bili propisno predstavljeni i uzeti u obzir; i
 - (d) osiguravaju dostupnost mjera za zaštitu žrtava i članova njihovih obitelji od sekundarne i ponovne viktimizacije, zastrašivanja i odmazde.
2. Stranke poduzimaju potrebne zakonodavne i druge mjere kako bi osigurale da žrtve od prvog kontakta s nadležnim tijelima imaju pristup informacijama o relevantnim sudskim i upravnim postupcima.
3. Stranke žrtvama osiguravaju pristup pravnoj pomoći ako imaju status stranke u kaznenom postupku. Uvjeti ili postupovna pravila prema kojima žrtve imaju pristup pravnoj pomoći određuju se domaćim pravom.
4. Stranke poduzimaju potrebne zakonodavne i druge mjere kako bi osigurale da žrtve kaznenog djela utvrđenog u skladu s ovom Konvencijom i počinjenog na državnom području stranke različite od one u kojoj imaju boravište mogu podnijeti pritužbu nadležnim tijelima svoje države boravišta ako to ne mogu učiniti u stranci na čijem je državnom području počinjeno kazneno djelo ili ako to ne žele učiniti u slučaju teškog kaznenog djela kako je definirano u domaćem pravu te stranke.
5. Stranke poduzimaju potrebne zakonodavne i druge mjere kako bi osigurale da članovi skupina, zaklada, udruga ili vladinih ili nevladinih organizacija mogu, uz suglasnost žrtava, pomagati i/ili podupirati žrtve u kaznenim postupcima koji se odnose na kaznena djela utvrđena u skladu s ovom Konvencijom, osim ako je donesena obrazložena odluka kojom se propisuje suprotno.

Članak 44. – Zaštita svjedoka

1. Stranke poduzimaju potrebne zakonodavne i druge mjere kako bi osigurale djelotvornu i odgovarajuću zaštitu svjedoka u kaznenim postupcima koji se odnose na kaznena djela utvrđena u skladu s ovom Konvencijom i, prema potrebi, njihove rodbine i drugih osoba koje su im bliske, od svih oblika moguće odmazde ili zastrašivanja.
2. Stavak 1. ovoga članka primjenjuje se i na žrtve ako su svjedoci.

Članak 45. – Zaštita osoba koje prijavljuju kaznena djela ili surađuju s pravosuđem

Stranke poduzimaju potrebne zakonodavne i druge mjere kako bi osigurale djelotvornu i odgovarajuću zaštitu osoba koje prijavljuju kaznena djela utvrđena u skladu s ovom Konvencijom ili na drugi način surađuju s istražnim tijelima ili tijelima nadležnima za kazneni progon.

Poglavlje VIII. – Mehanizam za praćenje

Članak 46. – Odbor stranaka

1. Odbor stranaka sastoji se od predstavnika stranaka ove Konvencije.
2. Odbor stranaka sazivat će glavni tajnik Vijeća Europe. Prvi sastanak Odbora održat će se u roku od jedne godine od stupanja na snagu ove Konvencije u odnosu na desetu potpisnicu koja ju je ratificirala. Potom će se sastajati na zahtjev najmanje jedne trećine stranaka ili glavnog tajnika.
3. Odbor stranaka donosi svoj poslovnik.
4. Svaka stranka koja nije članica Vijeća Europe doprinosi financiranju aktivnosti Odbora stranaka. Doprinos stranke koja nije članica Vijeća Europe dogovoriti će zajednički ta država i Odbor ministara.

Članak 47. – Ostali predstavnici

1. Parlamentarna skupština Vijeća Europe, povjerenik za ljudska prava, Europski odbor za probleme povezane s kriminalom (CDPC) i drugi relevantni međuvladini odbori Vijeća Europe imenuju po jednog predstavnika u Odbor stranaka.
2. Odbor ministara može, nakon savjetovanja s Odborom stranaka, pozvati druga tijela Vijeća Europe da imenuju predstavnika u Odbor stranaka.
3. Predstavnici civilnog društva, a posebno nevladinih organizacija, mogu biti primljeni u Odbor stranaka kao promatrači u skladu s postupkom utvrđenim relevantnim pravilima Vijeća Europe.
4. Predstavnici imenovani u skladu sa stavcima 1. do 3. ovog članka sudjeluju na sastancima Odbora stranaka bez prava glasa.

Članak 48. – Funkcije Odbora stranaka

1. Odbor stranaka prati provedbu ove Konvencije. U poslovniku Odbora stranaka utvrdit će se postupak ocjenjivanja provedbe ove Konvencije.
2. Odbor stranaka olakšava prikupljanje, analizu i razmjenu informacija, iskustava i dobre prakse među državama s ciljem jačanja njihovih sposobnosti za zaštitu okoliša putem kaznenog prava.
3. Uz to, Odbor stranaka prema potrebi:

- (a) olakšava djelotvornu primjenu i provedbu ove Konvencije, uključujući utvrđivanje svih problema i učinaka koji proizlaze iz izjava ili rezervi iznesenih na temelju ove Konvencije; i
 - (b) izražava mišljenja o pitanjima koja se odnose na primjenu ove Konvencije i olakšava razmjenu informacija o bitnim pravnim, političkim ili tehnološkim dostignućima.
- 4. Tajništvo Vijeća Europe pomaže Odboru stranaka u izvršavanju dužnosti u skladu s ovim člankom.
 - 5. Europski odbor za probleme povezane s kriminalom (CDPC) redovito se obavješćuje o aktivnostima iz stavaka od 1. do 3. ovog članka.

Poglavlje IX. – Odnos s drugim izvorima međunarodnog prava

Članak 49. – Odnos s drugim izvorima međunarodnog prava

- 1. Ova Konvencija ne utječe na prava i obveze koji proizlaze iz međunarodnog običajnog prava i drugih međunarodnih konvencija u kojima su stranke ove Konvencije stranke ili će postati stranke, a koje sadržavaju odredbe o pitanjima uređenima ovom Konvencijom.
- 2. Stranke ove Konvencije mogu međusobno sklapati bilateralne ili multilateralne sporazume o pitanjima koja su uređena ovom Konvencijom u svrhu dopunjavanja ili jačanja njezinih odredaba ili lakše primjene u njoj sadržanih načela.
- 3. Ništa u ovoj Konvenciji ne utječe na prava, obveze i odgovornosti država i pojedinaca prema međunarodnom pravu.

Poglavlje X. – Izmjene Konvencije

Članak 50. – Izmjene Konvencije

- 1. Svaki prijedlog za izmjenu ove Konvencije koji podnese stranka dostavlja se glavnom tajniku Vijeća Europe koji će ga proslijediti državama članicama Vijeća Europe, svim potpisnicama, svim strankama, Europskoj uniji, svim državama pozvanima da potpišu ovu Konvenciju u skladu s odredbama članka 53. i svim državama pozvanima da pristupe ovoj Konvenciji u skladu s odredbama članka 54.
- 2. Odbor ministara Vijeća Europe razmatra predloženu izmjenu i, nakon savjetovanja sa strankama Konvencije koje nisu članice Vijeća Europe, može usvojiti izmjenu većinom predviđenom u članku 20. točki (d) Statuta Vijeća Europe.
- 3. Tekst svake izmjene koju donese Odbor ministara u skladu sa stavkom 2. ovog članka podnosi se strankama na prihvaćanje.
- 4. Svaka izmjena donesena u skladu sa stavkom 2. ovog članka stupa na snagu prvog dana mjeseca koji slijedi nakon isteka razdoblja od jednog mjeseca od dana kad sve Stranke obavijeste glavnog tajnika Vijeća Europe o prihvaćanju takvih izmjena.

Poglavlje XI. – Završne odredbe

Članak 51. – Učinci ove Konvencije

- 1. Odredbe ove Konvencije ne dovode u pitanje odredbe domaćeg prava i obvezujućih međunarodnih instrumenata koji su već na snazi ili mogu stupiti na snagu i na

temelju kojih osobe imaju ili bi mogle imati povoljnija prava u sprečavanju i borbi protiv kaznenih djela protiv okoliša.

2. Stranke koje su države članice Europske unije u svojim međusobnim odnosima primjenjuju pravila Europske unije kojima se uređuju pitanja obuhvaćena ovom Konvencijom. Time se ne dovodi u pitanje potpuna primjena ove Konvencije u njihovim odnosima s drugim strankama.

Članak 52. – Rješavanje sporova

1. U slučaju sporova koji mogu nastati u vezi s primjenom ili tumačenjem odredaba ove Konvencije stranke ih najprije nastoje riješiti pregovorima, mirenjem, arbitražom ili drugim načinom mirnog rješavanja koji sporazumno prihvaćaju.
2. Odbor ministara Vijeća Europe može uspostaviti postupke rješavanja sporova koji će biti dostupni Strankama u sporu ako se one tako dogovore.

Članak 53. – Potpisivanje i stupanje na snagu

1. Ova je Konvencija otvorena za potpisivanje državama članicama Vijeća Europe, državama nečlanicama koje su sudjelovale u njezinoj izradi i Europskoj uniji.
2. Ova Konvencija podliježe ratifikaciji, prihvatanju ili odobrenju. Isprave o ratifikaciji, prihvatanju ili odobrenju polažu se kod glavnog tajnika Vijeća Europe.
3. Ova Konvencija stupa na snagu prvog dana mjeseca koji slijedi nakon isteka razdoblja od tri mjeseca od dana kad je deset potpisnica, uključujući najmanje osam država članica Vijeća Europe, pristalo biti obvezano Konvencijom u skladu sa stavkom 2. ovog članka.
4. Ako bilo koja država iz stavka 1. ovog članka ili Europska unija naknadno pristane biti obvezana Konvencijom, ona stupa na snagu prvog dana mjeseca koji slijedi nakon isteka razdoblja od tri mjeseca od dana polaganja isprave o ratifikaciji, prihvatanju ili odobrenju.

Članak 54. – Pristupanje Konvenciji

1. Nakon stupanja na snagu ove Konvencije Odbor ministara Vijeća Europe može, nakon savjetovanja sa strankama ove Konvencije i dobivanja njihova jednoglasnog pristanka, pozvati bilo koju državu nečlanicu Vijeća Europe koja nije sudjelovala u izradi Konvencije da joj pristupi odlukom koju donese većina predviđena u članku 20. točki (d) Statuta Vijeća Europe i jednoglasnom odlukom predstavnika stranaka koji imaju pravo zasjedati u Odboru ministara.
2. Konvencija za sve države pristupnice stupa na snagu prvog dana mjeseca koji slijedi nakon isteka razdoblja od tri mjeseca od dana polaganja isprave o pristupanju kod glavnog tajnika Vijeća Europe.

Članak 55. – Teritorijalno područje primjene

1. Svaka država ili Europska unija može, u trenutku potpisivanja ili polaganja svoje isprave o ratifikaciji, prihvatanju, odobrenju ili pristupanju, navesti područja na koja će se ova Konvencija primjenjivati.
2. Svaka stranka može u bilo kojem naknadnom trenutku izjavom upućenom glavnom tajniku Vijeća Europe proširiti primjenu ove Konvencije na bilo koje drugo područje navedeno u toj izjavi i za čije je međunarodne odnose ona odgovorna ili u čije ime je ovlaštena poduzimati mjere. Na tom području Konvencija stupa na snagu prvog dana

mjeseca koji slijedi nakon isteka razdoblja od tri mjeseca od dana kad glavni tajnik primi takvu izjavu.

3. Svaka izjava dana u skladu s dva prethodna stavka može se, za svako područje navedeno u takvoj izjavi, povući obaviješću upućenom glavnom tajniku Vijeća Europe. Povlačenje stupa na snagu prvog dana mjeseca koji slijedi nakon isteka razdoblja od tri mjeseca od dana kad glavni tajnik primi takvu obavijest.

Članak 56. – Rezerve

1. Ne mogu se izraziti nikakve rezerve u pogledu bilo koje odredbe ove Konvencije, osim onih predviđenih u stavcima 2. i 3. ovog članka.
2. Svaka država ili Europska unija može, u trenutku potpisivanja ili polaganja svoje isprave o ratifikaciji, prihvatanju, odobrenju ili pristupanju, izjavom upućenom glavnom tajniku Vijeća Europe izjaviti da zadržava pravo ne primjenjivati ili primjenjivati samo u određenim slučajevima ili pod određenim uvjetima odredbe iz članka 33. stavka 1. točke (d) ove Konvencije.
3. Na temelju svojeg usklađenog prava organizacija za regionalnu integraciju i njezine države članice mogu, u trenutku potpisivanja ili polaganja svoje isprave o ratifikaciji, prihvatanju, odobrenju ili pristupanju, izjavom upućenom glavnom tajniku Vijeća Europe navesti:
 - (a) područje primjene pojma „nezakonit” iz članka 3. točke (a) ove Konvencije i
 - (b) područje primjene pojmova „domaće pravo”, „domaće odredbe”, „zaštićeno” i „zahtjev” koji se upotrebljavaju za potrebe definiranja kaznenih djela iz članaka 13. i 14., od 19. do 22. i od 26. do 30. ove Konvencije.
4. Svaka stranka može u cijelosti ili djelomično povući svoju rezervu izjavom upućenom glavnom tajniku Vijeća Europe. Ta izjava ima učinak od dana kad ju primi glavni tajnik.

Članak 57. – Istupanje

1. Svaka stranka može u bilo kojem trenutku istupiti iz ove Konvencije slanjem obavijesti glavnom tajniku Vijeća Europe.
2. Takvo istupanje stupa na snagu prvog dana mjeseca koji slijedi nakon isteka razdoblja od tri mjeseca od dana kad glavni tajnik primi obavijest.

Članak 58. – Obavješćivanje

Glavni tajnik Vijeća Europe obavješćuje države članice Vijeća Europe, države nečlanice koje su sudjelovale u izradi ove Konvencije, sve potpisnice, sve stranke, Europsku uniju i sve države pozvane da pristupe ovoj Konvenciji o:

- (a) svakom potpisivanju;
- (b) polaganju svake isprave o ratifikaciji, prihvatanju, odobrenju ili pristupanju;
- (c) svakom datumu stupanja na snagu ove Konvencije u skladu s člancima 53. i 54.;
- (d) svakoj izmjeni donesenoj u skladu s člankom 50. i datumu njezina stupanja na snagu;
- (e) svakoj rezervi ili povlačenju rezerve u skladu s člankom 56.;
- (f) svakom otkazivanju u skladu s odredbama članka 57.; ili

(g) svakom drugom činu, obavijesti ili priopćenju u vezi s ovom Konvencijom.

U potvrdu toga dolje potpisani, propisno za to ovlašteni, potpisali su ovu Konvenciju.

Sastavljeno u [...], [...] [...] [202x.] na engleskom i francuskom jeziku, pri čemu su oba teksta jednako vjerodostojna, u jednom primjerku, koji se pohranjuje u arhivu Vijeća Europe. Glavni tajnik Vijeća Europe dostavlja ovjerene preslike svakoj državi članici Vijeća Europe, državama nečlanicama koje su sudjelovale u izradi ove Konvencije, Europskoj uniji i svim državama pozvanima da pristupe Konvenciji.

PRILOG 2.

Rezerva u vezi s definicijom određenih pojmova iz Konvencije Vijeća Europe o zaštiti okoliša putem kaznenog prava

U skladu s člankom 56. stavkom 3. Konvencije o zaštiti okoliša putem kaznenog prava („Konvencija”) Europska unija izjavljuje da za Europsku uniju pojam „domaće pravo”, koji se upotrebljava za potrebe definiranja pojma „nezakonit” u članku 3. točki (a) Konvencije, znači pravo Unije koje doprinosi ostvarivanju jednog od ciljeva politike Unije u području okoliša kako je utvrđeno u članku 191. stavku 1. Ugovora o funkcioniranju Europske unije, kao i zakonodavni akt, uredba ili upravna odredba države članice Europske unije ili odluka koju je donijelo nadležno tijelo države članice, a kojom se provodi relevantno zakonodavstvo Unije. Isto se značenje primjenjuje na pojmove „domaće pravo” i „domaće odredbe” koji se upotrebljavaju za potrebe definiranja relevantnog postupanja na temelju članaka 14., 19., 20., 21., 26., 29. i 30. Konvencije. Nadalje, pojmovi „zaštićeno” i „zahtjev” koji se upotrebljavaju za potrebe definiranja relevantnog postupanja na temelju članaka 13., 22., 27., 28. i 29. Konvencije tumače se u skladu s prethodno definiranim domaćim pravom.